

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

YURTDİŐİNDA YAŞAYAN TÜRK VATANDAŞI OLAN VE VATANDAŞLIKTAN İZİNLE ÇIKMIŞ KADINLARIN VE AİLELERİN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ KONULU ALT KOMİSYON

13.04.2016 Tarihli Alt Komisyon Toplantı Tutanağı

13 Nisan 2016 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.43
BAŞKAN: Tülay KAYNARCA (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli vekillerim, Yurtdışı Türklerden kıymetli uzman arkadaşlarımız, kıymetli konuklarımız; öncelikle hoş geldiniz diyorum.

Şu ana kadar, yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarımızın, sorun ve izinle vatandaşlıktan çıkmış olan vatandaşlarımızın, kadınlarımızın ve aileler çerçevesinde problemlerine bakışı içeren Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonumuzun Alt Komisyonunun 10'uncu Toplantısını gerçekleştiriyoruz.

Şu ana kadar yaptığımız her toplantıda gerek Adalet Bakanlığı gerek Yurtdışı Türkler Başkanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının ilgili birimleri, Millî Eğitim, Diyanet, hemen hemen birçok kurumdan farklı bazlarda bilgiler aldık. Genel çerçeve hemen hemen netleşiyor ama bugünkü toplantı gündemimiz özellikle gençlik daireleri. Yurt dışında, Almanya ağırlıklı uygulanan çocuk velayetlerini ve beraberinde ailelerde yaşanan sıkıntıları, özellikle kadınlarımız ve anneler adına çok ciddi bir travmaya dönüşen gençlik daireleri uygulamalarıyla ilgili konu başlıkları var.

İki konuğumuz burada, Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığından Hukuk Müşavirimiz Fatih Nişancı ve yine, Emine Elif Gönüllü, Yurtdışı Vatandaşlık Daire Başkanlığı Bölge Koordinatörü olarak.

İlk sözü Elif Hanım'a bırakalım, genel çerçeveyi bu anlamda alalım. Gençlik dairelerinin hem uygulamayla ilgili çalışmalarını hem de bu çerçeveyi bize aktaracak Elif Gönüllü.

Sözü size bırakıyorum.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Sayın vekillerim, Sayın Başkanım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben mümkün olduğunca gençlik daireleriyle ilgili genel olarak gençlik daireleri nedir, çalışma usulleri nedir, Türk vatandaşlarının bu konuda yaşadığı sıkıntılar nelerdir ve konu hakkında atılması gereken adımlar neler olabilir, bununla alakalı bir sunum yapacağım sizlere.

Gençlik daireleri meselesini iyi anlayabilmek için gençlik dairelerinin nasıl çalıştığını, hangi dayanaklara göre çocukları alabildiğini, bu konuda kapsamlı bilgi vermek istiyorum öncelikle ben. Gençlik daireleri meselesi nedir, öncelikle bunu anlatmak isterim.

Gençlik daireleri, çocukları istismar, şiddet ve bakımsızlığa karşı korumak ve ailelere yardım etmek amaçlı kurulmuş bir kurumdur. Alman yasalarına göre, çocukların aileleri tarafından yeterli düzeyde bakılmaması veya şiddet görmesi durumunda geçici süreyle ya da sürekli olarak gençlik daireleri tarafından ailelerinden uzaklaştırılabilmeleri mümkündür. Gençlik daireleri tehlikeli ve riskli bir ortamda olduğunu düşündüğü çocukları ailelerinden alarak yurtlara veya bakıcı ailelerin yanlarına yerleştirmektedir. İlk etapta kısa süreli bir bakım öngörülmekte, daha sonra aile mahkemeleri eğer uzun süreli aileden ayrılmasına karar verirse, bir ailenin yanına ya da yaşına göre bir yurda yerleştirilmekte çocuklar.

Almanya'da çocukların, yasalara göre şiddetsiz bir ortamda eğitime ve yetiştirilmeye hakkı vardır. Alman Medeni Kanunu'nun 1631'inci maddesiyle bu hak tanımlanmıştır. Bir çocuk tehlikeyle karşı karşıya ise, şiddetle iç içe yaşıyorsa ve ailesi tarafından yeterli bakım sağlanamıyorsa aile mahkemeleri bu çocuk hakkında bir önlem almakla yükümlüdür. Böyle bir durumda, aile mahkemesi, velileri çocuk ve gençlik dairesinden yardım almakla yükümlü kılabilir. Bu, aslında, ilk aşamada

öngörülen bir şey. Yani, bir çocuğun ailesinden alınmasından önce aile içinde yapılabilecek yardımlar tespit edilir ve aile mahkemesi, diyelim ki babanın şiddete eğilimi var, babayı şiddet konusunda terapi görmekle yükümlü kılabilir. Çocuğun ruhsal ve bedensel tehlikeye düşmesi engellenemediği durumlarda, aile içinde çözüm bulunamadığı durumlarda çocuğun aileden uzaklaştırılması söz konusu olabilmektedir.

BAŞKAN – Bizdeki sosyal hizmet uzmanlarının görev tanımına benziyor mu Elif Hanım?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Yaklaşık olarak evet.

BAŞKAN – Mesela Aile Bakanlığına bağlı, gidip tespit ediyorlar, değilse aileyi alıp kuruma... Veya işte, yardıma muhtaçsa para veriyor, ailede kalma birinci öncelik ama. Sanki görev tanımı oradaki formata benziyor gibi.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Formata benziyor Başkanım, hatta şöyle bir şey: Diyelim ki ailede babanın ciddi şiddet eğilimi var. Gençlik dairesi olaya müdahale ediyor ve aile içinde bir çözüm arayışına girdiği zaman, eğer baba çözüm konusunda iş birliğine yatkınsa “Tamam, ben tedavi olmak istiyorum, bu konuda bir ilerleme kaydetmek istiyorum.” dediği takdirde bir yardım planı hazırlanıyor ve bu yardım planında alınan bütün önlemler, mesela şiddet terapisi vesaire bunların hepsi gençlik dairesi tarafından karşılanıyor ve sosyal uzmanlar gençlik daireleri tarafından tahsis ediliyor. Aile içinde yardım için bütün ortam hazırlanıyor.

BAŞKAN – Evet.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Şimdi, gençlik dairelerinin kısa tarihçesine baktığımız zaman, 1900’lü yıllarda kurumsallaşmış bir yapıdır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında İçişleri Bakanlığında polis teşkilatının bir alt birimi olarak çalışmaktadır. 1970’lere kadar daha çok kontrol ve müdahale etme, yardım amaçlı bir konumdadır. 1970’lerden sonra ise çalışmalarının merkezine gençlere ve ailelerine sosyal yardım, pedagojik ve psikolojik yardım amacını yerleştirmiştir ve belediyelere bağlı çalışmaktadır. Yani, her belediyenin, Almanya’da kaç tane belediye varsa bunların hepsinin kendine ait ve bütün sorumluluğun kendinde olduğu bir gençlik dairesi mevcut.

Gençlik dairelerinin yapısı merkezî hükümet değil, eyalet hükümetlerinin sorumluluğundadır ancak eyalet düzeyinde aile bakanlıkları tarafından takip edilir ancak kontrol edildiğini söylemek mümkün değil. Yani aile bakanlıklarının, federal aile bakanlıklarının gençlik dairesi üzerinde herhangi bir yaptırım uygulama hakkı ne yazık ki yok.

Ayrıca, gençlik dairelerinin çatı kuruluşu konumunda olan eyalet gençlik daireleri vardır ama yine gençlik dairelerinin bu eyalet gençlik dairelerine de karşı bir sorumluluğu yoktur. Bu eyalet gençlik daireleri gençlik dairelerinin sadece eğitiminden ve iyi işlemesinden yani personel açısından iyi işlemesinden sorumludur. Bunun dışında uygulamalar konusunda bir yaptırım uygulamakla sorumlu değiller.

Gençlik dairelerinin ilk dayanağı Alman Anayasası’nın 6’ncı maddesidir. Burada 1’nci maddeye göre, “Evlilik ve aile, devlet düzeninin özel koruması altındadır.” 2’nci maddede, “Çocukların bakım ve eğitimi, ana ve babanın doğal hakkı ve en önde gelen yükümlülüğüdür. Devlet, onların bu görevi hakkıyla yerine getirmesini gözetir.” 3’üncü maddede “Velilerin iradesine aykırı olarak çocukları ailelerinden ayırmak ancak bir yasaya dayanarak velilerin yükümlülüklerini yerine getirmedeği durumlarda mümkündür.”

Bunun yanı sıra, Alman Çocuk ve Gençlik Yardımı Yasası, özellikle bu aileden alınma konularının dayanağı bu 8'inci madde, Gençlik Yardım Yasası'nın 8'inci maddesi A paragrafında belirlenmiştir. Sorunlu ailelere aile bütünlüğü ve çocuğun yüksek yararını gözetme adına yardım etme ve destek verme zorunluluğu vardır devletin. Yeterli düzeyde bakılmayan veya olumsuz muameleye maruz kalan çocukların geçici ya da sürekli aileden uzaklaştırılması söz konusu olabilmektedir. Bütün süreçte öncelik her zaman anne baba ile sorunların çözülmesi ve çocuğun aile içerisinde kalmasına yönelik olmalıdır, yasalarla da bu hak sabitlenmiştir aslında. Çocuğun aileden alınması ise son tercih olmalıdır. Çocuğun asli alınması durumunda, asli, kültürel, dinî ve dil değerlerinin muhafaza edilmesi çok önemli bir husustur ve uluslararası yasalarla da bu sabitlenmiştir.

BAŞKAN – Yaptırımı var mı? Mesela buna uymadı dil ve din değerlerine ki örnekleri var, karşı yaptırımı nedir?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Ne yazık ki bir yaptırım şöyle söz konusu değil: Gençlik daireleri belediyelere bağlı olarak çalıştıkları için... Aslında ileride bu konulara da yani bizim sıkıntı yaşadığımız konulara da değineceğim. Birincisi: Bir hesap verme sorumlulukları yok ve denetim mekanizması yok. Yani bunu iyi bir raporla gerekçelendirdiği zaman -burada raporlar çok önemli olabiliyor- bir yaptırımla karşılaşma olasılığı yok. İlerleyen noktalarda bizim dezavantaj yaşadıklarımızı da ifade edeceğim Başkanım.

Şimdi, dayanak olarak gençlik dairesinin 8'inci maddede belirtilen hususlar, çocuğun ailede kötü muameleye maruz kalması, cinsel istismar, çocuğun ihmal edilmesi, ebeveynin çocuğa aşırı derecede görev yüklemesi, yaşını aşan bir görev yüklemesi, ciddi seviyelere ulaşmış iletişim problemleri, madde bağımlılığı, çocuğun şiddet eğilimleri göstermesi, aileden kaynaklanan okul problemleri gibi durumlar çocuğun selametinin tehlikede olduğunu gösteren göstergeler olarak kabul edilmekte. Fakat iki tane özellikle acil müdahale gerektiren, aile mahkemesi olmadan... Normal şartlarda işte bu saydığımız hususlar söz konusuysa aile yardımı yapılıyor, aile içinde çözülmeye çalışılıyor bu problemler. Fakat eğer çocuğun cinsel istismar ya da fiziksel şiddet gördüğüne dair kanıt varsa çocuk mahkeme olmadan anında aileden alınabiliyor. Bu iki konu istisna konu. Mahkeme daha sonra kırk sekiz...

BAŞKAN – Dışarıda da cinsel istismar var.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Evet yani cinsel istismar tabii tehlikesi olabilir. Yani, bu tarz davalar geliyor bize mesela. Şüphe var ama kanıtlanabilir bir şey yok. O şüphenin öncelikle kanıtlanması gerekiyor eğer bir şüpheyse. Ama gerçekten fiziksel şiddet ve cinsel tacizin olduğunu kesin olarak... Bir doktor mesela doktora gittiğinde çocuk bunu tespit ettiyse...

BAŞKAN – Acil müdahale...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - ...çocuğu hemen aileden orada, daha eve götürmeden alabiliyorlar.

Türk ve Türkiye kökenli ailelerden alınan çocuklarla ilgili veriler, öncelikle şunu söylemekte fayda var. Alman vatandaşı olan çocukların, hatta Türk çocukların verilerini almakta ciddi sıkıntılar yaşıyoruz. Özellikle Dışişleri Bakanlığıyla nota yazmamıza rağmen, yasalar çerçevesinde bize bildirme yükümlülüğü olmasına rağmen Alman tarafının, Hollanda tarafının, bu bilgiler bize verilmiyor. O yüzden rakamlar için net rakamlar olduğunu söylemek mümkün değil ama Alman Federal İstatistik Dairesinin 2011 yılı verileriyle aşağı yukarı bir resim oluşturmaya çalıştım ben.

Gözetim altına alınan toplam çocuk sayısı 38.456, Alman çocuk sayısı 29.247, yabancı çocuk sayısı 9.209 ve tahmini Türk çocuk sayısı 4 bin.

KOMİSYON UZMANI - Bu 4 bin 9 binin içinde mi?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Evet. 4 bin 9 binin içinde.

BAŞKAN – Yani, hemen hemen yarısı Türk çocuklarından oluşuyor.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Yani, özellikle Almanya’da...

BAŞKAN – Gözetim altına alınan yani hepsi mi Alman, Alman vatandaşlarının da içinde olduğu mu Şu 38 bin?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Evet yani gözetim altına alınan toplam çocuk sayısında ya da Alman çocuk sayısının içinde aslında Türkler de var. Alman vatandaşı olan yabancı sayılmayan Türkler var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Şu 29 binin içerisinde de var Alman vatandaşı.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Evet. Ne yazık ki bizim bunu tespit edebilecek imkânımız yok. Yani, “O Alman vatandaşı olan çocukları arasından ne kadarı Türk’tür?” Biz bunu ne yazık ki tespit edemiyoruz. Hatta Türk olup da gözetim altına alınan çocuklar hakkında bile bilgi alamadığımız oluyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – 2011’de ciddi yani, bir beş yıl da fark var arada ki daha da artmıŐtır bu sayı.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Evet, giderek artıyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Son verileri yok mu mesela Federal İstatistik Dairesinin?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Şu anda elimizdeki son veriler bunlar. Bildiğim kadarıyla spesifik alanlarda dört yılda bir rakamlar açıklanıyor.

BAŞKAN – Bence onlarda vardır, Federal İstatistik Dairesinin...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Ben tekrar bakabilirim Federal İstatistik Dairesine.

BAŞKAN – Onlar yani Federal İstatistik Dairesi 2011’den sonra mutlaka bir veri çalışması yapmış olabilir.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Tekrar bakabilirim.

BAŞKAN – Hiç başvurduk mu? Başvurduk, bir oran aldık mı?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Şöyle: Yani, Federal İstatistik Dairesinin açıkladığı Şu kadar bir istatistikten biz incelediğimiz zaman o istatistikleri çekebiliyoruz. Her alanda farklı farklı istatistikler var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – DıŐıŐleri nezdinde bilgi isteyebiliyor muyuz Federal İstatistik Dairesinden?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Yine bu Şekilde, bu kapsamda bilgi edinebiliriz fakat dediğim gibi yani Türk çocukların bire bir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yine Almanya’daki Türk çocuklarının. Onu alabiliriz ama değil mi DıŐıŐlerinden işte 2015 yılı...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Evet, isteyebiliriz.

Şimdi, hatta, konuyla alakalı Şöyle bir nota yazmıŐtık Dışişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Yurtdışı Türkler Başkanlığı olarak: Uluslararası yasalar kapsamında bize bilgi verme Türk vatandaşı olan çocuklar hakkında ve anne babası Türk olan çocuklar Alman vatandaşı olsa bile gözetim altına alındığında bize bilgi vermeleri hususunda bir nota yazılmıŐtı. Ne yazık ki Almanya tarafından bir cevap alamadık. Bu notayı 3 defa tekrarladık. Buna rağmen ne yazık ki bir sonuç alamadık.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bu sayı fazladır çünkü son dönem jenerasyon genelde Alman vatandaşı oluyor, anne babaları değil ama oluyor çocuklar, o nedenle bilgi eksikliği var burada.

BAŞKAN – Devam edelim mi Elif Hanım.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Aynı zamanda, bu çocukların kaçının ailesine geri döndüğü, kaçının koruyucu aileye ve kaç tanesinin yurda yerleŐtirildiĐi konusunda da bilgi almak mümkün değil. Süreç Şu Şekilde işlemekte: Gençlik daireleri, polis, belediye kurumları, okul idaresi, öğretmen, aile doktoru, vatandaşlar ya da komŐuların yapmış olduğu bir Şikâyetle aileye müdahil olarak soruna müdahale edebiliyorlar. Bunun yanı sıra, çocuk, kendisi, aile içinde Şiddet gördüğünü ya da uygun Şartlarda yaŐamadıĐını söylediği takdirde çocuk aileden alınabiliyor. Çocuklar yurtlara veya koruyucu ailelerin yanına yerleştiriliyor ve yurtlara da, bakıcı ailelere de maddi bir destek sağlanıyor çocukların bakımı konusunda. Diyelim ki Şiddet eğilimli, agresyon sorunu olan 10 yaşında bir çocuk bir bakıcı aileye yerleŐtirildiĐi zaman, bu çocuğun terapiyle ilgili bütün masraflarını yine gençlik dairesi üstleniyor ve bu çocuğun terapi görmesini sağlıyor. Aileye geri dönüŐ, yurttan ya da bakıcı ailenin yanında kalıŐ süreci tamamen mahkemeye bağlı, mahkemenin verdiği karar çerçevesinde bu sürece karar veriliyor.

Şimdi, gençlik dairelerinin koruma altına aldığı Türk çocuklar konusunda bilgi verecek olursak: Gençlik daireleri çocukları yurtlara ya da ailelerinin yanına yerleŐtiriyor demiŐtik, Almanya’da ve Hollanda’da sosyal yardım vakıflarının ve kiliselere bağlı sosyal yardım vakıflarının kurmuŐ olduğu yurtlara yerleştirilebiliyor çocuklar ve bu yurtların akredite olanlarının bir listesi oluyor, gençlik dairesinin uygun gördüğü yurda çocuk yerleştiriliyor. Almanya’da her türlü sosyal yardım, devletin kaynak sağladığı büyük sosyal yardım vakıfları tarafından halka ulaŐtırılmaktadır, bizdeki gibi Çocuk Esirgeme Kurumu ya da yurdu ya da sevgievi gibi bir oluŐumu söz konusu değil. Bunu yapan, kâr amacı gütmeyen büyük vakıflar var ve bütün bu süreç bu vakıflar tarafından iŐletiliyor. Şu anda Almanya’da mesela, 6 tane büyük vakıf var, bunların arasında Katolik kilisesinin vakfı, Evanjelist kilisesinin vakfı, sol gruplara ait bir vakıf var. Bunların arasında tek yabancı aidiyeti olan Yahudi YardımlaŐma Vakfı. Yurtlara çocuk başına günlük 70 avro ile 160 avro arasında bir ücret ödenmekte, bakıcı ailelere de aylık 600 ile 800 avro arasında bir miktar ödenmektedir. Hem bakıcı aile hem de gençlik dairesinin çocuğa kendi kültürel, sosyal, dinî ve dil hassasiyetiyle tüm yaŐam Őartlarına uygun bir ortam hazırlaması, asıl ailesi için önemli olan bütün değerlerin çocuğa taŐınmasını temin etmek zorunluluğu vardır yasalarda. Fakat gençlik dairesiyle yaptığımız saha çalışmalarında görüştüğümüz gençlik dairelerinin söylediği Şey, “Türk bakıcı aile olmadığı için bu hassasiyetleri çocuğa aktaracak bakıcı aile bulmakta zorlandığımız için böyle bir Şeyi temin edemiyoruz, Şartlar buna müsait değil. Türklerin bakıcı aile olması gerekiyor bu durumda.” gibi bir geribildirim aldık yaptığımız bütün saha çalışmalarında.

BAŞKAN – Onlar da Şartları yerine getiremediği için olamıyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Başvuru da yokmuŐ ama.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Evet, o konuda yaşanan birtakım sıkıntılar var. Yani çok yakın zamana kadar yurt dışındaki camilerde din görevlileri bu konunun sakıncalı olduğu konusunda bilgilendiriyordu vatandaşları.

BAŞKAN – Mahrem, mahremiyet üzerine.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Evet, mahremiyet meselesi üzerinden böyle bir şeyin uygun olmadığı söyleniyordu. Bu bakış açısı zamanla değişti, özellikle Diyanet camilerinde vatandaşlara konunun önemi anlatılmaya çalışılıyor, tabii, biraz geç kalınmış mesele.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Aileler de pek istekli olmaz, kültür gereği.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – O konuda da birtakım engeller var tabii vekilim. Mesela, dil konusu, dil şartı aranıyor. Hâlbuki, bir çocuğun iyi bakılacağına dil bilip bilmemesine göre karar verilemez aslında. Pekâlâ, sadece Türkçe bilen bir kadın bir çocuğa oldukça iyi bakabilir. Bu perspektiften değerlendirilmediği için, çözüm önerilerimizde yer alıyor bunlar.

Yasalara göre gençlik dairesi aileye müdahale ettiği zaman sorunları öncelikle aile içinde çözmek zorundadır. Gençlik dairesinin çocuğun ailesinden bağımsız hareket edebilme hakkı yoktur normalde yasalara göre ve eğer bir çocuk bir bakıcı aileye verilmişse bakıcı aile ile asıl ailenin iletişimlerini de sağlamak zorunda ve bu iletişimin kopmamasını da tesis etmek zorundadır bir gençlik dairesi. Çocuklara ve Gençlere Yardım Yasası'nın 36'ncı maddesine göre gençlik dairesi asıl aileyle, sorun yaşanan aileyle bir yardım planı yapmak zorundadır. Yani ailede ters giden neyse bunun tespiti yapılarak ailenin çocuğu geri alma sürecinde katetmesi gereken mesafe bir yardım planı olarak aileye verilir ve aileye bu yardım sunulur. Tabii ki bunun için ailenin iş birliğine açık olması gerekiyor. Yasalara göre, çocuğu büyütmek, eğitmek anne babanın hakkıdır ve eğer çocuk ile aile arasında sorun çıkarsa gençlik dairesi bu sorunun giderilmesi için bütün şartları sağlamak zorundadır.

BAŞKAN – Aslında, bütün yetkiyi veriyor, maddi kaynak da veriyor.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Maddi kaynak da veriyor, mümkünse aile içerisinde çözmek için bütün sosyal yardımları seferber ediyor fakat bizim zaten yasal olarak bir sıkıntı yaşadığımız söylenemez, uygulamayla alakalı sıkıntılar yaşıyoruz Türk çocukların alınması sürecinde. Gençlik dairesi aynı zamanda, çocukla alakalı bir karar verdiği zaman bunu ailenin de onaylaması gerekmekte çünkü diyelim ki çocuğun şiddete eğilimi var ve bununla alakalı, çocukla alakalı... Çocuk bir yurda yerleştiriliyor ve bir bakım planı, çocuğun bir rehabilite süreci başlıyor. Bu süreçte aile muhakkak müdahil olmak durumunda.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Orada koruyucu aile müessesesi tarzında bir müessese var mı?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Evet, koruyucu aileler...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Evlatlık edinmenin dışında, evlatlık edinmeden sadece koruyucu aile olarak...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Evet, koruyucu ailelik müessesesi var, yalnız, Türkler tarafından pek tercih edilmediği için Türk bakıcı aile sayısı çok az.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Koruyucu aileye verilen çocuk sayısı ile ilgili bir istatistiğimiz var mı; evlatlık edinilen ve koruyucu aileye verilen?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Ayrı istatistikler yok, müdahale rakamları az evvel görmüş olduğumuz rakamlar şöyle, şu şekilde.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Evlatlık edindiğinde soyadı geçiyor ve mirasçılık hukuku da oluşuyor arada evlatlık sistemine göre ama koruyucu ailede mirasçılık hukuku olmadığı için, öyle bir ayırım var mı orada da?

BAŞKAN – Elif Hanım tamamlasın, hukuk boyutunu Fatih Bey aktaracak, hukuken mevzuat farklılıklarını.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – İstatistiksel bir çalışma var mı diye sordum.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Gençlik daireleri mahkeme sürecinde aileler ile çocukları iletişim hâlinde tutmak zorundadır ve mahkeme sonuçlanana kadar bu iletişim devam eder. Sadece aile ile çocuğun... Diyelim ki bir cinsel istismar söz konusu ve çocuğun tehlikede olduğu düşünülüyorsa sadece bu iletişim kesilebilir ve çocuk alınmış olsa bile ailenin görme hakkı vardır.

Evet, ihmallerin neler olduğundan bahsetmiştik. Hukuki olarak ailelerin çocukların alınması durumunda bu hukuki karara itiraz etme hakları var fakat aldığımız geri bildirimler bu itiraz mekanizmasının çok az işletildiği yönünde. Özellikle ailelerin, hakları konusunda yeteri kadar bilgi sahibi olmaması, böyle bir hakları olduğunu bilmemeleri ya da konuyla ilgili uzman avukat tespit edip... Aslında bilinçsizlik, bunun sebebi bilinçsizlikten kaynaklanan bir mağduriyetin oluşması. Tabii ki hâkimler süreç içerisinde hazırlanan bilirkişi raporlarına, gençlik dairesi tarafından yazılan raporlara itimat ettikleri için aileler biraz desteksiz ve yardımsız kalabiliyor bu süreçte. Yıllar süren hukuki mücadeleden sonra dava kazanılsa bile kaybolan çocukları tekrar kazanmak çok zor olabilmekte. Örneğin bir çocuk, altı, yedi yıl... 2000 yılında böyle bir vaka olmuştu, Kazım Erdoğan vakası. Anne Alman ve babadan ayrı yaşıyor. Babadan habersiz gençlik dairesine çocuğu veriyor ve çocuk evlat ediniliyor, mahkeme süreci bitiyor, Türk babanın bu süreçten sonradan haberi oluyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Gereğe ne mesela, anneden nasıl alıyorlar çocuğu?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Anne kendisi veriyor, ilgilenemediğini söyleyerek fakat babanın bu süreçten haberi yok, baba daha sonra hukuki bir süreç başlatıyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bu bir boşluk aslında değil mi babanın haberi olmaması?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Almanya’da davaları kaybediyor baba ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gidiyor. Süreç çok uzun bir süreç, yaklaşık beş yıl sürüyor ve 2015 yılında çocuğu geri alıyor. Aldığı zaman söylediği şey: “Çocuk artık benim dilimi bilmiyordu, anlaşabileceğimiz tek dil Almancaydı.” diyor baba fakat Almanya nezdinde olmasa bile uluslararası mahkemelerde eğer haklılık söz konusuysa dava kazanma ihtimali büyük.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yanlış bir karar verilmiş çünkü anne ve babanın rızası olmadan böyle bir durum olmuyor aslında yasalara göre, kendi yasalarına göre...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Sadece birlikte yaşama söz konusuysa, bir evlilik bağı yoksa... Tam net hatırlamıyorum davada bildiğim kadarıyla baba Türkiye’ye dönüyor, böyle olaylar oluyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Olmasa da neticede danışılması gerekiyor hani, evlilik bağı olmasa bile çocuktan bahsediyoruz ve bir annesi, babası var değil mi? Aile bütünlüğü olmasa dahi çocuğun babasının bilgilendirilmesi ya da annesinin aynı şekilde.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Bu tam anlamıyla uygulamada karşılaşılan problemlere iyi bir örnek.

Türk aileleri açısından en büyük sorunlardan biri gençlik dairelerinin görevini yerine getirdiği zaman çok geniş bir hareket alanına sahip olması, rapor yazarken, bilirkişi tespit ederken bütün süreçte çok geniş bir hareket alanı var ve herhangi bir kontrol mekanizması, gençlik dairelerini kontrol edebilecek bir mekanizma maalesef yok.

Türk aileleri açısından yaşanan sorunlar, uygulama sorunları örneğin, ön yargılı yaklaşımlar, Türk aile yapısında şiddetin olduğu varsayımı, kız çocuklarının ailede baskı altında tutulduğu varsayımı, Türk ailelerinin çocukların eğitimiyle ilgilenmedikleri varsayımları ve ailelerinden alınan Türk çocukları farklı inanç ve kültüre sahip ailelere verilebilmekte. Gençlik dairesi çalışanları akraba bakımı önceliğini göz ardı edebilmekte. Yasalara göre aile içinde sorun eğer çözülemiyorsa ve bir akraba çocuğa bakabilecek durumdaysa akrabaya verilmek zorunda çocuk ama gençlik dairesi çalışanı çok güzel bir raporla bunun mümkün olmadığını söyleyip bu hakkı tamamen göz ardı edebiliyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Aslında inisiyatifli çok geniş bırakmışlar gençlik dairelerine.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Yasal çerçeve mümkün olduğunca insancıl fakat ütopyik denebilir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kontrolsüz.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI - Gençlik dairesine takdir hakkının geniş verilmesi aslında çocuğun menfaatinin korunması için kasti, bilinci olarak yapılmış bir şey yani “Yasalardan dolayı, sırf kurallardan dolayı çocuk için alınabilecek herhangi bir tedbir geri kalsın.” diye ama bu, uygulamada tabii ki sadece lehe değil aleyhe de gördüğümüz olaylara da yol açmakta.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Hatta 2002 yılında Almanya’da bir çocuğun, Alman bir çocuğun 7 yaşında yaklaşık 12 kiloyla açlıktan öldüğü tespit edildi. anne-babası çocuğu evde zincirleyerek açlıktan öldürüyor. İkisi de bağımlılar ve bunun üzerine çok ciddi bir soru işareti oluştu “Gençlik daireleri bu zamana kadar neredeydi, gençlik daireleri neden var? Doktorlar hiç mi fark etmedi? Bu çocukların zorunlu olan muayenelere gitmediğini... İşte, bu çocuk 7 yaşında, kreşe ya da okula gönderilmediğini okul birimleri fark etmedi mi? Gençlik daireleri neden bu aileyi kontrol etmedi?” diye. Ki yansımsı “Böyle bir çocukları var.” diye bu vaka. Bunun üzerine gençlik daireleri...

BAŞKAN – Türk değil aile değil mi?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Türk değil, Alman bir aile. Bu şekilde yaklaşık son on beş, on altı yılda 3 vaka oldu ve hepsinde gençlik daireleri ciddi ciddi sıkıntı yaşadı. Bunun üzerine tabii ki bir sorun olduğunda fazla müdahaleci olabiliyorlar, kendileri sorumluluk altında kalmamak için.

BAŞKAN – Oralarda aile bitmiş zaten, dibe vurmuş. Düşünebiliyor musunuz çocuğu aç bırakıp, bağımlı, kendi derdine düşmüş, bireyselleşmiş... Yani Türk toplumundan çok farklı bir fotoğraf orası diye düşünüyorum. O yüzden, ailenin güçlü oluşu Türkiye’nin en avantajlı, en değerli başlığı. O yüzden, model almaktansa hukuki altyapımızı güçlendirmek ve oradaki evlatlarımıza, ailelere, kadınlarımıza sahip çıkabildiğimiz ölçüde sahip çıkabilmemiz lazım. Mesela o Lahey Anlaşması dediniz, birkaç tane madde, şu 5 bin de, 5 de olsa, 500 de olsa, 1.000 de olsa yani ne kadarına ulaşabiliyorsa... Yani gönderdiği ailelerle yetişmiş bir evlat, Türk değerlerinden uzak gerçekten çok ciddi ve aciliyet içeren bir şey. En kötüsü bile... Yani şu yapılabilir, gerçekten alınması gerekiyorsa Türkiye’deki sistem bu sevgievleri sistemi.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Onlarda bu sistem var aslında Başkanım.

BAŞKAN – Onlarda var.

Mesela bizim oradaki ikinci, üçüncü kuşak belki evine alamıyordur, oda sayısı uygun değildir onların bahsettiği şartlara koruyucu aileliğe uygun değildir ama sevgievleri gibi 5 evladı alabilecek yapıları artırıp mesela o vakıflara, STK'lara para desteği sunuyorlar, onlar güçlendirilip onlar aracılığıyla sağlanabilir ama bunun çok programlı, çok değerli, hassas gitmesi lazım, şovunu yapmadan, rey yapmadan. Onları kurtarmak lazım geri dönüşü yok yani o babayı tanımayan evlat gibi.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Berlin'de tanıştığımız –parantez içinde anlatıyorum- bir bakıcı aile vardı. Bakıcı aile oluş sürecini şöyle anlatmıştı: Yaşlı amca emekli olmuş, çocukları büyümüş, üniversite okumuşlar, evden ayrılmışlar. Bir gün aynı sokakta yaşadıkları bir çocuğu, Alman bir ailenin çocuğunu işte “Ayşenur diye çağırdıklarını duydum çocuğu.” diyor. Ama çocuk Türkçe bilmiyor, gidip “Sen Türk müsün?” diye sordum çocuğa. “Ben Türk’üm de bunlar benim bakıcı ailem, kendi ailem bakmadığı için onların yanındayım.” “Boynunda da bir haç var ve bu beni çok etkiledi. Bunun üzerine 3 çocuğa bakıcı aile olmaya karar verdim.” diye anlatmıştı. Bu tarz örnekler var, hani durumun Türklere ve Türk STK'lara iyi izah edilmesi, bilinçlendirilme çalışmalarının yapılması gerekiyor.

BAŞKAN – Anlatılması lazım ve o STK'ların güçlendirilmesi lazım, Alman müktesebatına uygun hâle getirilmesi ve desteklenmesi lazım. Yani hem orada entegre olacak hem de kendi değerlerini kaybetmeyecek.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Ortaya çıkan sonuçları ele alacak olursak Alman Anayasası'na aykırı yani yasal hakları... Zaten az önce söylediğimiz yasal haklara aileler sahip fakat Anayasa'ya da aykırı uygulamalar söz konusu olabiliyor, insan haklarına aykırı uygulamalar söz konusu olabiliyor. Mahkeme sürecinin çok uzun yıllar sürmesi çocuğu ve aileyi yıpratıyor. Kurumun çalışanlarının çocuklar üzerinde ailelerden daha fazla hakkı varmış gibi bir muamelede bulunması, aileden daha çok gözetir bir konumda kendini hissetmesi tabii ki sorunlara yol açıyor.

Ortaya çıkan sonuçlar aile boyutunda: Vatandaşlarımızın başvurularında ilgili makamlar sessiz kalabilmekte bu ön yargılar nedeniyle, Türklere zaten şiddet olduğu, az önce bahsettiğimiz ön yargılar.

Aileler, gençlik daireleriyle bir sorun yaşadıklarında başvurabilecekleri bir muhatap ve süreçte kendilerini destekleyebilecek bir mekanizma bulabilmekte zorlanmaktadır. Bir ailede sorun olduğunda şöyle vakalar olabiliyor: Ailede bir sorun olduğu tespit ediliyor ve aile toplantı yapılmak üzere gençlik dairesine davet ediliyor. Burada sorunun tespiti ve aileye bir yardım sunabilmek söz konusu olabiliyor, bu toplantının konusu olabiliyor. Ama aile gençlik dairesinden bir mektup gelince “Eyvah, çocuklarımı alacaklar.” diye korktuğu için bu toplantılara gitmiyor ve bu aslında şu ön yargıyı besliyor: “Türkler ilgili değil; toplantıya çağırdık, gelmedi, 5 defa çağırdık gelmedi.” Hâlbuki, bu, ilgisiz olduğunu değil, çocuğu için korktuğunu gösteriyor. Özellikle Türk ailelere bu bilinçlendirmenin yapılması çok önemli bu anlamda. Muhatap olabilecekleri STK'lar, yardım alabilecekleri kişiler yok denecek kadar az.

Çocuk dil, din ve kültürden uzaklaştırılarak asıl ailesine yabancılaşmaktadır. Az önce verdiğimiz örnekte olduğu gibi, çocuk tamamen bir Alman gibi yetişebilmekte, kendi diline yabancılaşmakta.

Çocuklar psikolojik sorun yaşayarak kimlik bunalımına girebilmektedirler.

Çocukları alınan aileler de psikolojik sorunlar yaşayabilmekte ve aile bütünlükleri bozulabilmektedir.

Uygulamasını Almanya'yla benzerlik gösteren, vatandaşlarımızın aynı sorunları yaşadığı diğer ülkeler Avusturya, Hollanda ve İsviçre. Neredeyse yapı ve süreç aynı işlemekte. Aynı şekilde Belçika, İsveç ve Danimarka'da da gençlik dairesi yoluyla aileden uzaklaştırılan Türk çocukları olduğunu biliyoruz fakat orada yaşayan Türk sayısının az olması hasebiyle tabii ki Almanya'daki kadar dramatik rakamlar yok.

Çözüm önerileri: Alman makamları -bu Hollanda ve az evvel bahsettiğimiz ülkeler de olabilir- koruma altına aldıkları veya velayeti mahkeme kararlarıyla alınan Türk vatandaşlarının bütün bilgilerini anında konsolosluklarımız aracılığıyla Türkiye'yle paylaşmalıdır. Bu konudaki diplomatik ilişkiler çerçevesinde bunun sürekli dile getirilmesi gerekmektedir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bilgi paylaşımı yapmak...

BAŞKAN – Türk vatandaşı...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Sadece Türk vatandaşları hakkında bile bilgi alamıyoruz ne yazık ki, bırakın Alman vatandaşlığına geçmiş Türkleri.

Gençlik dairesi, çocuğun ailesinden alınması yerine öncelikle çocuk ile annesi ve babası arasındaki sorunları çözme yoluna gitmelidir. Yasalar bunu gerektirmekte ve uygulamada bu ihlal edildi ise bunun tespit edilip gençlik dairesine belki bu konuda baskı yapılması gerekmektedir.

Gençlik daireleri Türk aile yapısını bilen psikolog ve sosyal hizmet uzmanları çalıştırmalı, bunları tespit ederek ve vatandaşlarımızı bu uzmanlara yönlendirmelidir.

BAŞKAN – Çalıştırmıyor değil mi şu anda?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Çalışanlar var, sayıları çok az. Bu açılımı gençlik daireleri yeni yeni yapmaya başladı, dolayısıyla çok az. İşte, bir gençlik dairesiyle görüşmemizde gençlik dairesi müdürü şunu söylemişti “Küçük bir belediyede yaşamış, ömrü boyunca hiç oradan çıkmamış bir gençlik dairesi görevlisi ömründe hiçbir yabancıyla karşılaşmamış. Tabii ki bir Türk'le karşılaştığında ön yargılardan hareketle karar verebiliyor. Bunu önleyici çalışmalar yapmamız gerektiğinin farkındayız ancak bunlar iş birliğiyle olur.” gibi bir geri bildirim yapılmıştı.

Türk vatandaşları ve Türkiye kökenliler arasında koruyucu ve bakıcı aile olma bilincinin yükseltilmesi, teşvik edilmesi amacıyla ailelerin bilgilendirilmesi, bilinçlendirilmesi ve bununla alakalı toplantı ve seminerlerin yapılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Hiç oldu mu mesela şu ana kadar?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Oldu. Yurtdışı Türkler Başkanlığı olarak bu tarz projelere, sivil toplum kuruluşlarının bu tarz projelerine de destek verdik. Ancak sonuçta yani 150 kişiyi topladığımız bir salondan belki 1 tane bakıcı aile çıkıyordu, belki çıkmıyordu çünkü şartlar da ağır. Belki daha sonra hangi şartları yerine getirmek gerektiğiyle ilgili bir bilgi notu sunabilirim.

Bakıcı aile olma şartlarının -dil bilme zorunluluğu gibi- hafifletilmesine ilişkin diplomatik görüşmeler yapılmalıdır.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bu önemli bir engeldir Türk aileleri için.

BAŞKAN – Yani. Hele ilk kuşak hemen hemen...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Evet.

Yani ikinci kuşakta, özellikle evlilik yoluyla giden ailelerde de ailenin durumu çok iyi olabiliyor, kadın çok eğitilmiş de olabiliyor. Belki Türkiye’de üniversite mezunu ama dil bilmediği için orada bakıcı aile olamıyor örneğin.

İyi bir eğitimci olmanın ön şartı dil bilmek değildir. Hani bunun diplomatik ilişkiler çerçevesinde iyi ifade edilmesi, sürekli gündemde tutulması belki gerekmektedir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tercüman desteği belki istenebilir.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Evet. Bu konuyla ilgili özel bir tercümanlık mesleği var aslında, ona da şimdi değineceğiz. “Interkulturelle Öffnung der Verwaltung” diye bir çalışma var. Bu kamunun çok kültürlü açılımı yani Türk kültürünü tanıyan personelin çalışması, işte Arap kültürünü tanıyan bir personelin çalışması. Bu kültürler hakkında ilgili birimlerde, kamu birimlerinde bilgilendirmeler ve eğitimler verilmesi, bununla alakalı ilgili ülkelerle -Hollanda olsun, Almanya olsun- çalışmalar yapılması, belki kurumsal ilişkiler çerçevesinde çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Altı aylık bir program olan “Kulturdoimetscher” denen bir meslek var, altı aylık bir eğitimi var bunun yani kültür tercümanlığı. Kültürel kodların da... Şimdi, birebir çeviri yapıldığında belki tam olarak kültürel kodlar yeteri kadar ifade edilemeyebiliyor ve bunun tabii ki raporlara yanlış bir yansımaları olabiliyor. Dolayısıyla, tercüme hizmetlerinin de kültürel değerleri gözetken kişiler tarafından verilmesi önemli. Gençlik dairelerinin bu hizmet konusunda belki çalışmaları... Hani, Türk STK’ları da aynı şekilde bu hizmeti verebilecek kişiler yetiştirebilir.

Özellikle, gençlik daireleri tarafından ailelerinden alınan çocukların davalarının görüldüğü mahkemelerde bilirkişi görevi yapan çok az Türk kökenli uzman ve avukat vardır. Davalara katılan Türk avukatlar konu hakkında yeterli bilgi sahibi olmadıkları için -bu çok spesifik bir alan çünkü- birçok dava kaybedilebilmektedir. Bu anlamda avukatlara bilirkişiler tarafından konunun inceliklerinin anlatıldığı eğitimler verilebilir ve Türk bilirkişilerinin sayısı artırılabilir.

Yine, saha çalışmalarında ortaya çıkan bir gerekçe, kilise dernekleri dava sürecinde kendi yurtlarında kalan çocukların durumuna ilişkin raporlar yazmaktadır ve bu raporlar mahkeme sürecinde önemli rol oynamaktadır. Fakat bu kuruluşların, yurtlarda kalan çocuklar için devletten para alması sebebiyle, çocukların ailelerine iadesini geciktirme amacıyla olumsuz raporların yazıldığına rastlanmakta. Bu anlamda, devlet desteğiyle yurt kurabilecek ve sosyal yardım çalışmaları yapabilecek bir Türk Müslüman sosyal yardım üst çatı kuruluşunun kurulması önem arz etmektedir ve acilen gereklidir.

Sivil toplum duyarlılığı artırılarak Türk toplumunun gönüllü hizmete teşvik edilmesi bu konuda atılabilecek en önemli adımlardan biri yine.

Ailelerin, sorunlar ortaya çıkmadan bilgilendirilmesi ve eğitilmesi suretiyle önleyici tedbirler alınmalıdır.

Cami dernekleri ve imamlar bilinçlendirilerek koruyucu aile konusunun dinî boyutunu cemaate anlatmaları ve koruyucu aile olmaya teşvik etmeleri sağlanmalıdır.

Aileleri bilinçlendirme, destekleme, psikolojik destek ve danışmanlık hizmeti verme konusunda profesyonel ve daimî çalışmalar yapacak aile merkezleri kurulmalıdır.

Ne yazık ki bizim STK’larımızda, işte, Türkiye’den bir iki günlük seminer verecek psikolog getirtip onlara seminer verdirdikten sonra geri yollama gibi bir eğilim var. Fakat bu, aileleri bilinçlendirme konusunda çok yetersiz, çok az aile danışmanlık merkezi var. Bunların acilen kurulması gerekiyor.

Gençlik daireleriyle yaşanan problemlerin yakından takip edilmesi ve olaylarla ilgili verilerin toplanarak kaydedilmesi ve raporlanması gerekmektedir yani elimizde bütüncül bir bilgi bankası ne yazık ki yok. Ailelerin başvurularının derlenerek bir bilgi bankası oluşturulması gerekiyor. Kaç çocuk ne zaman alındı, kaç ailelerin...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kaç nesil orada yaşadı, büyüdü ama biz böyle... Eksiklik çok büyük, evet.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Evet, ne yazık ki yok. Çok konuda böyle, boşanma konusunda da böyle. Birçok konuda veri eksikliği ne yazık ki yaşıyoruz.

Vatandaşlarımızın gençlik daireleriyle ilgili davaları takip edilerek örnek teşkil edecek haklı davalar gerekirse Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşınmalıdır ve yasal süreçleri takip edilmelidir. Bu, Türkiye devletine düşen bir görev belki. Göçmen kökenli bilirkişi, sosyal çalışan, aile hukuku uzmanı olan avukatlar, terapist pedagog ve terapist psikolog sayısı ihtiyaçlar değerlendirildiğinde çok yetersiz kalmaktadır. Gençlerin bu alanlara teşvik edilmelerine yönelik çalışmalar acilen yapılmalıdır. Keyfi uygulama ve hak ihlallerinin önüne geçilebilmesi için diplomatik ve kurumsal ilişkiler çerçevesinde konu gündemde tutulmalıdır ve hassasiyet talep edilmelidir. Tabii bize gelen geri bildirimler özellikle medyanın bu konuda çok agresif bir tavır takındığı -Türk medyasının- ve bunun dava süreçlerini çok olumsuz etkilediği yönünde. Daha yapıcı bir dille, diplomatik bir baskıyla bu konunun gündeme getirilmesini...

BAŞKAN – Örnek verir misiniz ona.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Örneğin, Almanya’da bir ailenin iki çocuğu elinden alınmıştı ve Türk televizyonlarında haksız sebeplerle gençlik dairelerinin çocukları ailelerinden aldığı, Hristiyanlaştırmak istediği vesaire, bunlar görüldü. Daha sonra gençlik daireleri bir açıklama yaptı; “Aile uyuşturucu taciriymiş. 10 yaşındaki çocuğun çantasında 3 kilo eroin bulmuşlar ve “Bu yüzden bizi şey yaptığınız zaman biz sinirleniyoruz ve iş birliği imkânımızı zedeliyorsunuz.” gibi bir geri bildirim gelmişti yani “Haklı davalarda bir işbirliğinde bulunalım ama biz bütün kararları haksız veriyormuşuz.” gibi davranmamın diye bir geri bildirim almıştık. Hatta şöyle bir şey de söylemişti bir gençlik dairesi eyalet müdürü: “Tamam, çocukların ailelerinden haksız alındığını söylüyorsunuz. Davaları tek tek inceleyelim, hepsine bakalım, ona göre karar verelim.” Gerçekten haklı davalarla öne çıkmak, doğru vakaları öne çıkarmak çok önemli. Olur olmaz bir davayı öne çıkarıp haksız duruma düştüğümüz zaman bu...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Biraz resmî, diplomatik boyutta çalışılması gereken alanlar gibi.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Evet. Medya ve agresif dil gerçekten çok kötü sonuçlara yol açabiliyor, haklı davalar için de kötü sonuçlara yol açabiliyor, ön yargı büyüyor çünkü.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Rica ederim.

BAŞKAN – Şimdi, Fatih Nişancı, Hukuk Müşavirimiz yine Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluğu Başkanlığından. Fatih Bey bu konuda tecrübeli, doktorası da bu konuyla ilgili. O yüzden inşallah faydalanacağız açıklamalarından.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI - Sayın vekillerim, değerli katılımcılar; bize burada konuyu sunma imkânı tanıdığınız için ve dinlediğiniz için teşekkür ediyoruz.

Ben gençlik dairesinin...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Fatih Bey aslında biraz hızlı olabilirse Sayın Başkanım... Genel Kurulda öneriler biraz sonra oylanmaya başlayacak, zamanımız da biraz sıkışıyor çünkü.

BAŞKAN – Kaç slayt, kaç sunum şeyi var?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI – Hay hay, tamam. Ben hızlandıracağım olabildiğince.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Çünkü Elif Hanım'ın sunumu yaklaşık bir saat sürdü. Zamanımız sıkışıyor, yarıda bırakıp gitmek durumunda kalmayalım.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI - Ne kadar arzu ederseniz ben zamanı ayarlamaya çalışırım.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Ona göre hızlı başlayabilirsek...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI - Tamam.

Genel olarak ben o zaman slayta da çok bağımlı kalmadan yapmaya çalışayım.

Gençlik dairesi uygulamaları ve karşılaşılan sorunları daha ziyade ülkelerin anayasa mahkemeleri ve insan hakları, AİHM'in içtihatları çerçevesinde tespit etmeye çalıştık. Bir kere gençlik dairelerinde çocuğun velayetinin alınması, bizim genel olarak kamuoyunda çocuğun velayetinin aileden alınması deniyor ama aslında bu üç safahatta gerçekleşiyor yani doğrudan, en son ve istisnai olarak olan şey. Birinci derecede, çocuk ailesinden gençlik dairesi tarafından alınıyor ve eğer ailesine teslim edilmesi, bu süreç içerisinde geri dönme ortamı çocuğun rehabilitasyonu açısından uygun ortam olarak görülüyorsa tekrar ailesine verilmiyor, aileye karşı aile mahkemeleri nezdinde dava açılıyor çocuğun aileden alınıp bakıcı aileye verilmesine ilişkin. Bakıcı aile tespitinde bakıcı aileye veriliyor, ikinci safha. Yani, birincisi himayeye alma, çocuğun aileden alınması; ikinci safha çocuğa bakıcı aile tayin edilmesi. Burada da belli kriterler var. Üçüncü safha, artık bakıcı aile yanında çocuğun kalması kesinleşmiş ve velayetine dair işlemlerin de bakıcı ailede bulunmasının çocuğun menfaatine uygun olduğu düşünülüyorsa yeniden aileye velayetin anne babadan alınıp bakıcı aileye verilmesine yahut da başka birilerine verilmesine dair dava açılarak gerçekleştirilmekte.

Buna dair üç alanda, üç başlıkta yaşanan sorunları derlemeye çalıştık. Ben, uluslararası hukukun, anne babanın ve çocuğun kültürel haklarına dair hakları nerelerde var, onları derlemiştik ama şimdi çok şey yapmayacağım o konular uzun süreceği için.

Evet, himayeye almaya dair hükümleri direkt geçerek uygulamada karşılaşılan sorunlardan başlayacağım. En büyük sorunlardan birisi Almancanın bilinmemesi olarak görülmekte, Almancadaki yetersizlik. Diğer her konuda yetersizlik gibi bir psikolojik algı oluşturmakta, bu da yaşanan olaylarda çok ciddi oranda yaşandığı görünüyor.

Ailelerin ön yargılı davranmaları yine temel sorunlardan birisi ve Almanya'da -Elif Hanım'ın da ifade ettiği gibi- gençlik daireleri aslında çok ciddi psikolojik baskı altındalar. Eğer bir sorunla karşılaşılır, gençlik dairesine şikâyetle bulunulur ve gençlik dairesi buna müdahalede bulunmaz da çocuğun başına bir şey gelirse çok ciddi derecede cezai sorumlulukları var. Memurlar da genelde her şikâyetle sorumluluk almamak için çocuklara müdahale etmede, aileden alma yönünde tasarrufta bulunmaktalar.

Özellikle yine ifade edildiği gibi kültürel tercümanlık konusu. Bizim kültürümüzün farklı olması gençlik dairesi görevlileri ile aileler arasında iletişim sorununa yol açmakta. Mesela, annelerin çocuklarına “Bacaklarını kırarım.”, “Seni öldürürüm.” gibi gündelik hayatta kullandığı kelimeleri gerçek tehdit olarak algılayıp çocukları ailelerinden alabilmekteler. Mesela, yaşadığımız vakalardan

birisinde kız sınavda çok düşük not almış, Facebook sayfasına “Annem beni akşam öldürecek.” diye bir yazı yazmış. Gençlik dairesi görevlisi bunu görünce gerçek diye hemen müdahalede bulunmaya çalışmış ancak oradaki Türk bir gençlik dairesi görevlisinin olması meselenin kurtulmasına yeniden vesile olabilmiş.

Yine burada çok yaşanan sorunlardan birisi bize ifade edilmişti. Mesela, aile uyumlu olduğunu göstermek için gençlik dairesinin görevlisi ne diyorsa “İnşallah, inşallah, inşallah.” diyor kabul etmesi manasında ancak tercüman “Tanrı bilir, Tanrı bilir.” gibi... Gençlik dairesi görevlisi bunu bir fundamentalistlik ve hani hiçbir şekilde görevliyi dinlememe olarak... Yani “Ne diyorsa bu hiç beni umursamıyor, başka şekilde ifade ediyor.” diye çocuğun yeniden aileye geri verilmemesine gerekçe olarak gösteriliyor, bu da çok önemli sorunlardan birisi.

Mesela, yine, gençlik dairesi müdahaleye geldiği zaman aile çocuğuna ilgisiz olmayıp ne kadar ilgi gösterdiğini göstermek için aşırı psikolojik ve şiddet tepkilerinde bulunabiliyorlar. Hâlbuki, yurt dışındaki ülkelerde, yabancı ülkelerin çoğunda, kültürlerde bu agresifliğin bir ispatı olarak görülüyor ve çocuğa müdahalenin başlı başına bir gerekçesi olarak kabul edilebiliyor.

Yine yaşanan çok önemli sorunlardan birisi, gençlik daireleri görevlileri çocuklara sadece sosyal pedagojik açıdan bakıyorlar, hâlbuki anne-babayla ilişkiler, kültürel haklar noktasında kesinlikle konu ele alınmıyor, bu da çok ciddi sorunlara yol açabiliyor. Hatta, bir Türk uzman pedagoğ vardı, genç çocuk gençlik dairesi tarafından bir bakıcı aileye verilmiş, yeniden eğer şartlar değişirse aileye teslim edebiliyor, bunun için de bilirkişiler belli aralıklarla raporlar yazıyorlar. Diyor ki: “Bir gittim, aile baktım, çocuğun gerçek anne-babasına, bir de yetiştirdiği bakıcı aileye baktım, bakıcı ailedeki sosyal şartlar çocuk için çok daha iyi olduğu için çocuğa kıyamadım, ailesine vermedim.” Hâlbuki bu kişi, bu gençlik dairesi görevlisi tamamen sosyal pedagojik olarak bakıyor, aile bağları, kültürel bağlar maalesef burada dikkate alınmıyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Belki de anne, babanın psikolojik durumu, çocuktan ayrı olmanın yol açabileceği psikolojik sorunlar tamamen göz ardı ediliyor.

BAŞKAN – Koruyucu ailede olunca çocuk belli sürelerde görebiliyor mu aileyi?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI – Burada da çok sıkıntı, mesela, sürekli irtibatın sağlanması gerekiyor ama gençlik dairesi uygulamalarında gördüğümüz, doğal aile ortamında -buna dair Anayasa Mahkemesinin ve İnsan Hakları mahkemesinin kararları var- aile bağlarının doğal seyri içerisinde gelişmesine fırsat verecek şekilde görüşme imkânları sağlanması gerekiyor.

BAŞKAN – Mesela, bunun doğal süreci nedir, haftalık, aylık yani bu periyodik nasıl bir şey var yasal anlamda? Yani her hafta sonu...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI – Çocuğun ailesinden kopmayacak şekilde, hafta sonu olabilir ve ailenin içerisinde ama gençlik dairesi uygulamalarında, birçok gençlik dairesi uygulamasında...

BAŞKAN – Bence haklarını bilmiyorlar, haklarını aramıyorlar, öbürü de haddini aşıyor.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI – Yani burada çok ciddi karşılıklı eksiklikler var. Gençlik daireleri de çocukları sadece gençlik daireleri binalarında ve bir tercüman eşliğinde görüştürüyorlar, bu da aile bağlarının gelişmesine çok ciddi engel olabiliyor.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Hatta şöyle olaylar olabiliyor vekilim, anne, babanın çocukla, çocuk Türkçe bilse bile, anne, baba Türkçe konuşsa bile Almanca konuşmasını istiyorlar. “Siz çocuğu tehdit mi ediyorsunuz? Ben bilmiyorum.” diyor mesela, aslında bilmek zorunda değil. Yasalar kendi dilinde ve kendi aile ortamı şartlarının sağlanarak çocukla görüőebilmesini temin edecek şekilde tasarlanmış.

BAŞKAN – Mesela, 5 bin çocuk var ya alınmış, onun aileleriyle ilgili düzenli aralıklarla bilgi verip, hukuki haklarını hatırlatıp, maddeleriyle hatta gerekirse hukuk müşaviri yardımıyla yani onu yapabiliyor olmamız lazım. Yani çünkü bilmiyor.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırőehir) – Siz müdahil olabilir musunuz burada?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Özellikle, Dıőıőleri Bakanlığının temsilcilerde görevlendirmiş olduğu hukuk danışmanları var, bunların müdahil olduğu oluyor, evet.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Nasıl, aile mi talep ediyor?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Ancak, şöyle bir gerçeklik var, özellikle Türk aileleriyle alakalı yaşanan en büyük sıkıntı, Türk aileleri yardım almakta çok gecikiyorlar. Mahkeme süreci tamamlanmış oluyor, itiraz süreci bitmiş oluyor, çocuk çoktan gitmiş oluyor ve bu süreçten sonra aile olayın ne kadar vahim olduğunu fark edip belki gençlik dairesinin ilk etapta, ilk aileyle muhatap olduğu zaman o aile yardım almış olsa birçok şey daha farklı şekillenebilir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bir koordinasyon eksikliği var benim gördüğüm. Hani, aile bireyisiniz, nereye başvuru yapacak?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Nereye başvuru yapacak, nasıl davranacak?

SALİH ÇETİNKAYA (Kırőehir) – Bizimkiler karar eline gelene kadar hiçbir şeyi önemsemez, biliyorsunuz.

BAŞKAN – Gelince de zıplar.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırőehir) – Gelince de iş iőten geçmiş oluyor. Ama, bu Aile Bakanlığının orada ataőelik açıyor olması süreci daha olumlu etkiler diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Etkiler mi, ne kadar yetkin?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Orada bununla ilgili çalışma yapan birim olması gerekiyor.

BAŞKAN – İşte bence yurt dışı gezisinde biz direkt o Düsseldorf’taki yapı ne yapıyor, çerçeve ne, oradan başlamak lazım. Yani çok şey atfediyoruz yani başlaması değerli ama yeterli mi, onu zaman gösterecek.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Gerçekçi olmak açısından...

BAŞKAN – Beklentiyi yükseltmeyin diyorsunuz.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Başkanım, beklentiyi şöyle, mesela gerçekten orada bu kiliselerin yardımlaőma vakıflarının yaptığı yardımları yapabilecek konumda olması lazım aslında Türklerin. Bir üst çatı kurup yurtlar açabilecek, ailelere bu sosyal yardımları götürebilecek bir vakfın olmaması en büyük eksiklik. Hukuki, psikolojik danışmanlık hizmetini verecek Türk vakıfları yok, profesyonel çalışan vakıflar yok. Yani aile ataőelikleri ne kadar etkin, aktif olsa bile kapsamlı bir çalışma yapabilmek için bu statünün elde edilmesi lazım öncelikle Almanya’da. Bunun için yasal mevzuata uyabilecek vakıflar kurmak

lazım. Türkler bu olayın ne kadar önemli olduğunun son zamanlarda farkına vardılar ve çalışmalar devam ediyor büyük bir çatı sosyal yardım vakfı kurulması konusunda birçok dernek bir araya geldi fakat süreç çok yavaş işliyor. Elli yılın sonunda...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bakanlık nezdinde ve üst düzeyde bir çalışma gerekiyor, çok da onların inisiyatifine bırakılacak bir durum... Denetimi zor olacak o zaman.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Şöyle, Almanya’da özellikle ve bütün Avrupa ülkelerinde yaşanan en büyük sıkıntı Türkiye’den kurumlar olaya müdahil olmak istediklerinde “Bu bizim iç işlerimiz, siz karışmazsınız.” tepkisiyle karşılaşmak. Dolayısıyla, Alman devleti bile kendi sosyal yardımlarını ve bu tarz meselelerini sosyal yardım vakıfları üzerinden düzenlerken biz o ülkenin iç işlerine kurumlar aracılığıyla müdahale edebilmemiz mümkün değil. Dolayısıyla, sivil toplum ve vakıf aracılığıyla yapılmayan hiçbir işin orada şansı açıkçası gerçeklikte, pratikte yok.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ama, onların denetim sorunu ortaya çıkıyor, o da riskli.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Şöyle, Almanları profesyonel çalışacak her türlü şeye aslında ikna etmek önemli.

BAŞKAN – Yatkın.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Yatkın, evet, yapabilenler var. Örneğin, en son Berlin’de çok küçük bir vakıf –sizinle birlikte ziyaret etmiştik- kültürel hassasiyeti olan bir yurt kurmayı başardı bir Türk girişimci. Almanlardan para alarak her hafta sonu camiye ve dil kurslarına götürüyor yurttan kalan çocukları. Bu tarz şeyler mümkün ancak konsepti iyi hazırlamak, profesyonel olmak...

BAŞKAN – Yatılı yurt mu?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Yatılı yurt, evet.

BAŞKAN – Yani okula ait bir yurt gibi mi, yoksa kimsesizlerin kaldığı bir yurt tarzında mı, hangi vasıfta?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Şöyle, içerisinde çocukların rehabilite edildiği ve sürekli bakımının sağlandığı, yirmi dört saat bakımının sağlandığı bir yurt, okulu da içinde mesela, bu kompleksin içerisinde okulu da var.

BAŞKAN – Ailelerinden alınarak...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Ailelerinden alınan çocuklar.

YASAMA UZMANI NEZİHE FAZİLET – Gençlik dairelerinin aldığı çocuklar.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Evet, aldığı çocuklar bu yurda işte kültürel hassasiyetin...

BAŞKAN – İşte bahsettiğim buydu, “Mevzuat buna uygun mu?” derken bir tane örnek...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Mevzuat uygun ancak yalnız ve yalnız STK’lar aracılığıyla yapmak mümkün.

BAŞKAN – Bu da bir STK. Adı ne mesela o STK’nın.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Bu da bir STK. Onunla ilgili bir bili notum var, sizinle paylaşayım Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, o zaman Nezih Hanım’a aktaralım lütfen.

Mesela, o bir model olabilir. Orada eyalet sistemi var, belediyeler var, hepsinde farklı farklı yasal mevzuatlar var. O yüzden, örnek bir modeli pilot bölge gibi, devletten, hükümetten destek alarak da... Yani buradaki sevgievleri küçük, 5 kişilik mesela ama orada bahsettiğiniz bir yurt bünyesinde hem eğitimini alarak hem orada kalarak bir çocuk sadece hafta sonları veya yaz programlarında ailenin yanına geçecek. Yani hem oradan kurtarmış oluyorsun hem oranın yerel idaresinden kaynak almış oluyorsun hem de çocuk kültüründen, değerlerinden uzaklaşmamış oluyor hem de üçer, beşer kişilik sevgievleri gibi... Çünkü, onun binası, giderleri çok fazla. Dolayısıyla, burada da oradan maliyetten kazanıyorsunuz gibi. Yani bu mesela anlattığımız örnek bir model. Hangi eyalette Almanya'da?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Berlin'de hayata geçirildi bu.

BAŞKAN – Başka örnekleri var mı?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Bu beyefendi hatta şöyle bir izin almayı başarmış, yurttan o birimde kültürel hassasiyet var, işte, Türk çocukları geliyor vesaire ama Alman çocuklar da kalıyor. Büyük bir yurt aslında. Bu çocuklar için Türkiye'de bir çiftlik kiralamış beyefendi, İzmir'de ve her yaz Almanlardan izin alarak bütün bu ailelerinden alınmış çocukları -Alman çocuklar dâhil- tatile Türkiye'ye getiriyor.

BAŞKAN – İzmir'e getiriyor.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Karaburun'da bir çiftliğe getiriyor. İşte, mahallenin camisine gidiyor çocuklar, Türkçe öğreniyorlar falan ve Alman çocuklar da geliyor. Hani, böyle şeyler mümkün, yeter ki iyi bir kılıf, hani tabiri caizse iyi bir konseptle ikna etmek önemli. Hatta, biz Yurtdışı Türkler Başkanlığı olarak beyefendiyle görüştüğümüzde “Maddi kaynağa ihtiyacınız var mı? Proje desteklerimiz kapsamında destek verelim size, bu projenize.” dedik, “Yok, ben Almanlardan alabilirim, sizden niye alayım?” gibi bir cevap verdi ve gerçekten Almanlardan alabildi.

BAŞKAN – O nasıl böyle bir projeye adım altmış?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Yurtdışı Türkler Başkanlığı olarak biz saha çalışmaları gerçekleştirdik, Fatih Bey'le, şu anda Yeneroğlu Vekilimizin danışmanı olan arkadaşımız Ünal Bey'le Almanya'da konuyu gündeme getirmek amacıyla, konunun arka planını öğrenebilmek amacıyla birçok saha çalışması gerçekleştirdik. Bu saha çalışmaları kapsamında beyefendiyle irtibat hâline geçtiğimizde işte bu kültürel hassasiyetli yurtların olmaması konusunu gündeme getirmiştik ve “Ben yaparım.” dedi ve hakikaten yaptı.

BAŞKAN – Kaç yılıydı bu?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – 2012'de başladı bu çalışmamız, 2013 yılında da yoğun bir şekilde devam etti.

BAŞKAN – Ben başını kaçırdım, hangi vekilimiz dediniz?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Mustafa Yeneroğlu'nun danışmanı şu anda, önceden birlikte çalışıyorduk.

BAŞKAN – A, evet, hatırladım, tamam.

Gayet güzel, bakın oluyor ve varmış yani söylediğimizin örnekleri.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Mümkün, mümkün fakat sivil toplum çalışması dışında yol almak gerçekten imkânsız.

BAŞKAN – Evet, aslında, Türkiye’de de birçok şeyde bu modeli artık seçmek lazım. Yani, politize olduğunda, militanlaştığında farklı yerlere çekilebiliyor ve özden kayıyorsunuz. Oysa STK’lar yani sivil toplum kuruluşları ortak menfaatle çok daha güzel gidebiliyor.

Evet, Fatih Bey, buyurun.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ
FATİH NİŞANCI – Arzu ederseniz ben toparlayayım, bitireyim.

Şimdi, gençlik dairesi kanununda istisnai bakıcı aileyle ilgili hükümleri söylüyorduk. Aslında, orada 8’inci haftaya kadar ve 3’üncü dereceye kadar akrabalar için bakıcı aile belgesi almasına ihtiyaç yok. Normalde hep “Bakıcı aile belgesi alın.”, “Bakıcı aile yok ki verelim.” deniyor ya... Bu, akrabaya verilmesi aslında aile bağları ve kültürel bağları devam ettirmek gibi temel haklar, uluslararası hukukun tanıdığı temel haklara da daha uygun bir uygulama olacak ama uygulamada, maalesef, bu maddenin hiç uygulanmadığını görüyoruz yani neredeyse... Ben şahsen hiçbir yerde şahit olmadım. Baktığım dosyalarda, görüştüğümüz insanlarda da bu çok önemli bir sorun. Yani, 3’üncü derece de şu demek: Bir insan teyzesine, dayısına, amcasına verilebilir. Bizim insanımız bakıcı aile olmaya mesafeli olsa da yakınının başına bir şey geldiği zaman, ta yakın komşular bile... Kaldı ki sekiz hafta bile o ilk süreç için yeterli bir süreç yeniden o kriz ortamının çözülmesi açısından. Bu uygulanmıyor.

BAŞKAN – Haklarını bilmedikleri için.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ
FATİH NİŞANCI – Haklarını bilmiyor ve gençlik dairesine karşı da bunu aslında savunmak lazım.

Yine bakıcı aile şartlarıyla ilgili olarak oradaki şartlar, aslında, uluslararası hukukun koyduğu, korumak istediği değerleri gözetken ve bizim toplumumuzun sosyolojisine çok uygun olmayan şeyler. “Çok iyi derecede Almanca bilmek.” diyor mesela, bu yok. “İyi bir gelirin olması gerekiyor.” diyor ve “Evin yeterince büyük olması...” Bu şartlar bizim toplumumuzun yaklaşık yüzde 70, yüzde 80’inin bakıcı aile için başvurma imkânını elinden alıyor, bu çok önemli bir sorun. Çünkü, Almancası çok iyi olanlar zaten orada çok iyi eğitim almış olanlar oluyor, onlar da bakıcı aile olmak istemezler yani kendi mutad meslekleri olan insanlar. Bu önemli bir sorun.

Yine yurtlarla ilgili kısımdaki sorun da şu: Özellikle 6 yaşa kadar çocukların belli bir aile ortamında yetişmesinin pedagojik olarak doğru olacağı kabul edildiği için -ki çok makul bir gerekçe- yurtlara verilmiyor bu çocuklar, ailelerin yanına veriliyor. Yurt hazır edilmiş olsa bile çocuklara özellikle bir aile bulunması ve ona verilmesi tercih ediliyor ve yaklaşık altı ayını ailenin yanında geçiren çocuk kültürel olarak yabancılaşıyor. Sonradan bir daha mahkeme gerçekleştiğinde çocuğun fikri de soruluyor mesela “Ya, ben yeni anne babamı da çok seviyorum.” dediği zaman, o ortamdan kopması çocuk bir kriz ortamı oluşturacağı için gerçek anne babasına verilmesi reddedilebiliyor, bu da önemli bir sorun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yurtlara yerleştirilemiyor çocuklar o zaman, mutlaka bir koruyucu aile olmak zorunda.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ
FATİH NİŞANCI – Mutlaka. Küçük çocuklar yani özellikle 5-6 yaş grubuna kadar. Diğerleri yurtlara yerleştirilebiliyor.

Yurtlar konusunda da statü almaları gerekiyor ya da akreditasyon almaları gerekiyor. Bu konuda bizim, oradaki DİTİB’in, Diyanet İşlerinin ve bazı sivil toplum kuruluşlarının teşebbüsleri var ama henüz gerçekleşmiş, bu statüyü almış bir kurum henüz yok.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Akreditasyon gerekiyor.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Yani, bu konuyla ilgili bilinçlendi aslında STK’larımız. Daha önce bastırılmıştı Başkanım, Alman İslam Konferansı çerçevesinde ele alınıyor Şu anda bu konu ve bu süreci takip eden bir beyefendi var Burhan Kesici isminde, özellikle STK’larda aktif rol almış. Bu süreci hızlandırarak Türklerin bu statüye alınacağı bir STK kurmalarını öngörüyorlar.

BAŞKAN – Nerede o beyefendi?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Almanya’da, Berlin’de yaşıyor.

BAŞKAN – O da Berlin’de. Şu an Türkiye adına mı bu sorumluluğu...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Şöyle: Türk STK’ların seçmiŐ olduğu bir başkan bu, bütün STK’lar bir araya gelerek bu kişiyi başkan seçtiler ve bu çalışmanın koordinasyonunu yürütme görevini bu kiŐiye verdiler. Alman İçiŐleriyle görüŐmeleri bu kişi sürdürüyor, izinlerin alınması konusunda bütün görevi bu kişi üstlenmiŐ durumda ancak süreç yavaş işliyor, bunu söylemem gerekiyor.

BAŞKAN – Evet, Fatih Bey...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI – Genel Kurul var, zaten genel olarak konu anlaŐıldı diye Şey yapıyorum.

Teşekkür ediyorum dinlediğiniz için.

BAŞKAN – Evet, Sibel Hanım, sorunuz var mı?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok teşekkürler. Gayet güzel bilgilendirici bir toplantı oldu ama ciddi bir sorun var gibi burada, hani bir eksiklik var, koordinasyon eksikliği var, ailelerin bilinçsizliği var, temel STK’ları bu alana almak hani ne kadar etkin olur, orada suistimler, denetimsizlik... Ama, burada Aile Bakanlığının bu Düsseldorf’ta açacağı birim önemli. Belki orada bu konuyla ilgili -Almanya’da olması da önemli- çalışma yapacak bir birim belki bizim önerilerimiz arasında olabilir. Aileleri, dediğiniz gibi, ilk karŐılaŐtukları andan itibaren bilinçlendirecek, onlara hukuki bilgi de verebilecek... Bu gençlik dairelerinin özellikle Türk aileler konusundaki hassasiyeti noktasında da diplomatik alanda biraz daha baskı unsuru bence oluşturulabilir. Çünkü sorun çok ciddi gözüküyor aslında ve çok büyük sayıda çocuk bu uygulamaya maruz kalmıŐ. Bununla ilgili biz Alt Komisyon olarak belki güzel bir çalışma ya da öneri... Çözüm öneriniz de gayet iyi burada. Onlar kapsamında dil konusunda belki biraz daha orada baskı oluşturulabilir. Güzel bir önerimiz olabilir bence bu Alt Komisyonunda.

BAŞKAN – Ben de bir Şey sorayım, ikisine birden cevap vermiŐ olun Fatih Bey.

Biz, bu ailesinden alınan evlatlarla ilgili bir anket çalışması yapacak olsak hangi kurum daha doğru olur yani Aile Bakanlığı mı, Yurtdışı Türkler Başkanlığı mı?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet, veri eksikliği çok fazla.

BAŞKAN – Yani, bu 5 bin aileye bir anket sorusu... Mesela, hangi gerekçeyle alınmıŐlar, neleri atlamıŐlar, geciktikleri için mi, hangi sebeplerle çocuklar... Yani, vazgeçtik diğer vatandaŐlıđı Alman olup da... Mevcut elimizdekilerle ilgili ne yapabiliriz? Mesela, onların adresi belli, sebebi belli. Yani, bir anket çalışması bize bundan sonraki yol haritasında faydalı olmaz mı? İyi, böyle profesyonelle hazırlanmıŐ, 20 soruluk, 30 soruluk, içinde... Yani, çünkü bu, bir sonraya ışık tutacak. 2011 verilerinden bahsediyoruz, 2016’ya geldik, karŐımıza çok daha farklıları gelecek. Bu Hollanda’ya, Belçika’ya, diğer ülkelere de hazırlık olabilir. Yani, bir Hollanda’yı düşünün, artık uyuturucu sokaklarda serbest,

köşebaşlarında devlet... Çünkü hırsızlık yapmasın, başka adı olaylar yaşanmasın diye o noktaya gelmiş. Ama her şey ortada olunca bizim evlatlarımız ve gençlerimiz de bundan etkileniyor doğal olarak. O fotoğrafı bu anketlerle görmek önümüze ışık tutmaz mı? Öneriniz nedir?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI - Biraz önce ifade edilen konuyla ilgili şahsi kanaatimi ifade edeyim. Diplomatik baskıyla beraber... Almanya'da yaklaşık 800'e yakın gençlik dairesi var ve bunlar hiyerarşik olarak birbirine bağlı değil. Eyalet bazında ve üst eyalet bazında toplanıyorlar, istişari anlamda toplanıyorlar, tecrübe bazlı. Yani, gidip federal düzeyde bir görüşmeyle, diplomatik bir şeyle Türkiye'de olduğu gibi, bu konuda hemen bütün alt gençlik dairelerine ulaşmak çok mümkün görünmüyor. Ulaşılabilecek veriler bakımından da, tabii ki, yani, bizim Aile Bakanlığımızın da, bizim de, Dışişleri Bakanlığımızın da elinde belli, liste bazında veri yok. Bunlar çok tutulmuyor ama ulaşılabilir. Örneklem oluşturacak kadar 100, 200, 300 derecede ulaştırılabilir. Burada hazırlanacak ankette de bütün -ben hukukçu olarak söyleyeyim- uluslararası hukuk, anne-baba hukuku, hakkı, ailenin bütünlüğü, kültürel ve dini haklarla birlikte pedagojik sebepler bütün o konuyla ilişkili interdisipliner noktaları da göz önünde bulundurabilecek -yani hukuk, sosyal pedagojik ve ailelerin görüşlerini, bakışlarını da yansıtacak- bir anketle bir çözüme ulaşılabilir. En azından doğru teşhisi yapmış olabilir diye düşünüyorum ben.

BAŞKAN - Evet. O anket sonucunda önümüze ışık tutacak başka konu başlıkları da çıkabilir.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI - Kesinlikle.

Bu konu, aslında, aileye dair diğer sorunların da temeli olabilir. Yani, bizim buradan başladığımız nokta da: Yurt dışındaki ailelerimizin temel sorunları ne? Tam, aslında, çıbanın başı gibi değerlendirilebilir yani.

BAŞKAN - Peki, bunu Yurtdışı Türklere mi önermek lazım, Daire Başkanlığına? En doğrusu o sanki, değil mi?

YASAMA UZMANI NEZİHE FAZİLET - Yani, bu bir kurum eliyle mi yapılmalı yoksa bir araştırma şirketi...

BAŞKAN - STK eliyle mi?

YASAMA UZMANI NEZİHE FAZİLET - ...ya da STK eliyle mi? Hangisiyle yapılabilir?

BAŞKAN - Ya da böyle bir çalışma olsa Avrupa'daki fonlardan destek bulur mu ya da oradaki kuruluşlardan? Veya başka bir adla yapılırsa?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Öncelikle, bunu yapabilecek STK'nın ya da araştırma şirketinin tespit edilmesi lazım ve ne istediğimizin iyi tespit edilmesi lazım. Aile Bakanlığının, bildiğim kadarıyla, yurt dışında çalışmak üzere yurt dışındaki STK'lara aktarabileceği bir bütçesi yok. Yurtdışı Türkler Başkanlığının proje bütçesi var ve 8-9 ayrı başlıkta, işte "Türkçe anadil", "çift dillilik", "aile ve sosyal sorunlar" gibi başlıklarda proje desteği verebiliyoruz. Dolayısıyla...

BAŞKAN - Avrupa fonları?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Avrupa fonlarından da, yani, ancak şu şekilde olabilir: Biz bir STK'yla irtibat hâline geçip "Böyle bir şeye ihtiyacımız var ve bunu yapmak için bir proje başvurusunda bulunun." deriz ama bu STK'nın...

BAŞKAN - Başka bir adla. Yani, “Bunu araştırıyoruz.” diye değil de yani onların da... Orada yaşiyorlar çünkü, Almanya’dalar, kimisi Alman vatandaşı, oradaki bir toplum. Onu yönetmek, saygınlığı, her şey onlar için de değerli. Dolayısıyla, “Ya, bizim çocukları niye alıyorsunuz?” başlığıyla değil de, yani, oradaki sorunları...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI - Aile sorunlarına yönelik, evet.

BAŞKAN - ...irdeleyecek veya onun adına “sorun” da demeden, spesifik bir şey bulunabilir. Bence bu düşünülmemeli.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - Bulunabilir. Onu...

BAŞKAN - Yani, hem bedelini ödemeyeceksin, bu fonlardan faydalanacaksın; oradaki STK’ya Türkiye’den psikolog ya da işte bahsettiğin şeylerle destek olacaksın. Yani, bu bir proje. Şu an konuşunca... Çünkü veri tabanı o kadar değerli ki. Konuşuyoruz, bir örnek anlatıyoruz ama bu... Yani, şöyle düşünün: 79 milyon vatandaş var. Birçok sağlıklı şey var. İşte, Karaman’da da bir olay var. Şimdi, oradaki yapı çok önemli. Elbette ki hassas bir şey ama bütün olayı tüm Türkiye’yi de travmaya sokacak hâle de getirmeyecek bir psikoloji lazım, öyle değil mi? Yani, pansuman gibi direkt oraya tedavi. Burada da öyle. Yani, orası yapsın, oradaki STK desteklensin, parasını oradan alsın, o fondan ama biz onların verdiği fonlardan hangi başlıktan bunu çıkartıp, soruları zenginleştirip sonuçta önümüze ışık tutacak bir şey bulabiliriz? Yani, ben şu anda bu toplantıda...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ - STK’yı bulmak lazım Başkanım.

BAŞKAN - STK buluruz gibi geliyor yani.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI - Özellikle fonlar konusunda...

BAŞKAN - Çok heyecanlandırdı beni, yani, böyle bir şey. Çünkü çok değerli bir başlık. Çok fazla şeyden bahsediyoruz çünkü çocuğu çözdüğünde ailenin üzüntüsü, diğer olaylar... Bazen... Her ailede yok mudur, aylık, beş aylık, bir yıllık travmalar? Vardır ama toparlanır o aile sonra. Ne bileyim, Türkiye’de bir deprem olduğunda bütün herkes ya teyzesinde kaldı bir yıl ya dayısında ya dedesinde, bir yerde, sonra tekrar huzurunu, yuvasını kurdu mesela. İşte, burada ama o derinleştikçe -aynı, yara gibi- devamı zorlaşıyor. Yani, sizce böyle bir öneriyle de gidebilir miyiz? Yani, bunu hayata geçirecek...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI - Şimdi, ben geçen hafta Almanya’dan geldim. Oradaki hukukçu bir arkadaşım... Federal Aile Bakanlığından ayrımcılıkla ilgili 500 bin avroluk bir proje desteği almışlar. Yani, aslında, oradaki aile sorunları ve aile incelemeleri adıyla da orada bir proje desteği aramak Almanya bakımından öyle çok siyasi bir sorun olacak bir konu değil; yeter ki nesnel, bilimsel ve herkes için de bir kazanç vesile olacak, toplumsal problemin çözülmesine vesile olacak, araç olacak bir çalışma yapılsın. Yani, burada, o ülkenin de bunu politikleştireceği noktasında benim şahsen bir kaygım yok. Ve yapılabilir de ama doğru insanlar ve doğru teşebbüsler bulunduğu takdirde yapılabilir çok şey var.

Yine, bu hafta sonundaki toplantımızda bir arkadaşım söyledi mesela: “Aslında bizim toplumumuz, işte, bu yurtlarla ve bakımevleriyle ilgili iki üç yıl kendilerini idare edebilecekleri bir sistem kursa, ondan sonra bir fabrikada kazanacağından daha çok devlet yardımlarından kazanabilir.” gibi. Aslında bu imkân, bu sorunun çözülmesine yönelik her türlü altyapı mevcut ama, doğru, henüz bizim o yönde, o imkânları kullanacak, o yolları kullanacak insan kaynağımız ve STK altyapımız mevcut değil. Bizim bunlara çalışmamız gerekiyor.

BAŞKAN - Profesyonel bakış açısı... Yani, bir defa, gerçekten şu fotoğrafın büyüğünü gördük. Orada imkân var, kaynak var, her şey var. Bizim de insan kaynağımız var ama bunu doğru insanlara yönlendirerek... Yani, buradan taşıma su değil, oradan olayı çözme.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ
FATİH NİŞANCI - Kesinlikle.

BAŞKAN - Buradan personel gönderme değil, oradaki yetişmiş değerlendirme. Mevzuatı buna uygun hâle getirme. Dün -evet, Sibel Hanım haklı- niye yoktu, niye geç kalındı? Çok haklı sorular ama onun doğru cevabı şu: Yani, bugüne kadar Türkiye oradaki vatandaşına oy kullanma hakkı, oradaki vatandaşın taleplerine yönelik yeni yasal haklar, bunları hiçbiri de yoktu zaten. Yani, dolayısıyla, buradaki boğuşmadan, iç çalışma yapılacaklardan dışarıda 5 milyonu, 7 milyonu aşmış yapıya henüz dönememişken, geç bile olsa, alınmış bütün bu pansuman tedaviler de, yapılmış bütün emekler de çok değerli, onları azımsayamayız ama bu temel üzerine şimdi çok ciddi bir inşa gerekiyor. Başlıklarımız çok değerli.

Ben teşekkür ediyorum. Bugün gerçekten verimli bir toplantı oldu. Çözüm önerileri faslıyla alakalı yapacağız ama ne olur, anketlerle alakalı bunu kafamızda bir değerlendirelim. Fatih Bey'den rica ederiz biz. Elif'e başka birçok şey yükledik, bizim Komisyon Uzmanı aynı zamanda. O yüzden, siz ne olur bunu bir fikir istişaresi gibi, fikir jimnastiği gibi düşünün. Hangi sorular olabilir, hangi fonlar? "Avrupa'da, işte, şu fonlar var. Biz bu fonlardan hangisinden bunu alıp...", "İşte, Almanya'da şu dernekler var. İşte, şu aklı başında, buraya biraz hitap ediyor, bunu alabilir miyiz? Bunu aldığımızda Türkiye'den şu şu branşlarda -psikologdu, eğitmedi- buradan destek sunabiliriz." Ya da ne bileyim, gönüllü bir anketör, anket firması mesela "Biz bu projeye destek oluruz." der mesela, atlar ona gibi. Siz bunu bir çalışın. Biz biraz daha aralıklı çalışarak bir iki ay da bu Komisyonumuzu devam ettireceğiz. Altı aylık bir vaktimiz var. Önümüzdeki hafta toplantımız yok. İki haftada bir yapacağız, biraz daha diğer komisyonlar hafiflesin diye düşündük. O arada bir yurt dışı seyahati olacak. Ben o konuda da... İsterseniz toplantıyı noktalayalım, değerli uzman arkadaşlara izin verelim. Devamında bizim önümüzdeki haftaki toplantılarla ilgili birkaç hususu sizinle de istişare edelim.

Peki, katılımınız için, verdiğiniz değerli bilgiler için teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 16.11

